

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 471/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica, zastúpeného JUDr. Františkom Svatuškom, advokátom, Námestie slobody 25, Humenné, proti postupu Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/87/2022 a jeho uzneseniu z 29. mája 2024 a postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/54/2024 a jeho uzneseniu z 27. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy, svojho práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/87/2022 a jeho uznesením z 29. mája 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tos/54/2024 a jeho uznesením z 27. júna 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Navrhuje napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu od krajského súdu finančné zadostučinenie 1000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu sp. zn. 1Tp/32/2022 zo 7. júla 2022 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného zákona s tým, že väzba začala plynúť od 4. júla 2022 o 18.00 hod.

3. Dňa 16. novembra 2022 prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom podala na sťažovateľa obžalobu pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), c) a e) a ods. 3 písm. a) a d) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona. Konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 4T/87/2022.

4. O väzbe sťažovateľa v štádiu súdneho konania okresný súd rozhodol uznesením č. k. 4T/87/2022-874 z 23. novembra 2022 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4Tos/136/2022 z 8. decembra 2022 tak, že zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zo 16. novembra 2022 a podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku sťažovateľa ponechal vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s tým, že vypustil dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

5. Okresný súd rozsudkom č. k. 4T/87/2022-1525 z 18. októbra 2023 uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, za čo ho odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere deviatich rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu uložil ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou a rozhodol o povinnosti na náhradu škody poškodeným. Krajský súd uznesením sp. zn. 3To/99/2023 z 18. januára 2024 na základe odvolania sťažovateľa a prokurátora zrušil predmetný rozsudok a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

6. Sťažovateľ podal 27. mája 2024 (v poradí ďalšiu) žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením č. k. 4T/87/2022-1886 z 29. mája 2024 tak, že ju podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu zárukou dôveryhodných osôb konkretizovaných v tomto uznesení; podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu prijatím ponúknutého písomného sľubu zo 17. mája 2024 a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil jeho väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka s nariadením kontroly technickými prostriedkami v zmysle § 82 ods. 4 Trestného poriadku.

7. Okresný súd rozhodol opätovne vo veci samej na hlavnom pojednávaní 29. mája 2024 odsudzujúcim rozsudkom, ktorým uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 písm. a) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, pričom mu uložil trest odňatia slobody vo výmere jedenástich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a opätovne aj ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou.

8. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4Tos/54/2024 z 27. júna 2024 tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, napadnutému uzneseniu krajského súdu a postupom, ktoré prechádzali ich vydaniu, sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) krajský súd nedostatočne odôvodnil naplnenie a trvanie väzobných dôvodov, a to tým, že odôvodnenie založil len na tom, že sťažovateľ bol už v minulosti viackrát odsúdený a hrozí vysoký trest. Predchádzajúce odsúdenie pritom nemôže samo osebe zakladať dôvod väzby;
- b) krajský súd neuvádzal argumenty svedčiace pre a proti ďalšiemu trvaniu väzby a neuviedol ani, akým spôsobom sa skúmali, a teda či záujmy štátu (bezpečnosť, vynútiteľnosť práva, udržanie verejného poriadku a potreba náležitého výkonu spravodlivosti) v tomto prípade prevyšujú právo na osobnú slobodu jednotlivca;
- c) krajský súd sa nezaoberal splnením materiálnej podmienky väzby, a teda existenciou dôvodného podozrenia zo spáchania skutku kladeného sťažovateľovi za vinu, t. j. porušil zákonnú povinnosť podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku skúmať v každom štádiu trestného konania, či dôvody väzby trvajú, alebo sa zmenili, zoslabili po uplynutí dvoch rokov od vzatia sťažovateľa do väzby. Pre väzobné trestné stíhanie a jeho pretrvávanie po obdobie dvoch rokov pritom nie je postačujúce tvrdenie, že vo veci bola podaná obžaloba. Od podania obžaloby (16. novembra 2022) do podania ústavnej sťažnosti neboli vyprodukované zo strany obžaloby také dôkazy, ktoré by bez dôvodných pochybností preukazovali naplnenie materiálneho znaku väzby u sťažovateľa (posilňovanie dôkaznej situácie sa nepreukázalo);
- d) okresný súd a krajský súd nevykonali žiadny prieskum vyplývajúci z § 2 ods. 6 a § 76 ods. 1 Trestného poriadku, pretože iba odkázali na skoršie rozhodnutia. Týmto postupom zapríčinili prieťahy v namietanom konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie (v bode 1 tohto uznesenia, pozn.) označených práv postupom a napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a jej nenahradení zákonnými náhradami, ako aj postupom a napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bola zamietnutá sťažovateľova sťažnosť podaná proti napadnutému uzneseniu okresného súdu. Sťažovateľ predmetné namieta z dôvodu nedostatočného odôvodnenia sťažnostného súdu v otázke a) vysporiadania sa s dôvodnosťou podozrenia zo spáchania trestnej činnosti, za ktorú je sťažovateľ trestne stíhaný, b) naplnenia a trvania väzobných dôvodov, b) argumentácie svedčiacej pre a proti ďalšiemu trvaniu väzby, t. j. prevyšujúci záujem na ponechaní sťažovateľa vo väzbe pred jeho prepustením na slobodu.

III.1. K namietanému porušeniu práv postupom a napadnutým uznesením okresného súdu:

11. Ústavný súd uvádza, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi

všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

12. Sťažovateľ mal možnosť podať proti postupu a napadnutému uzneseniu okresného súdu týkajúcemu sa rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sťažnosť krajskému súdu. Takúto sťažnosť aj podal a bolo o nej rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv postupom a napadnutým uznesením krajského súdu:

III.2.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru:

13. Keďže sťažovateľ namieta predovšetkým nedostatočnosť vysporiadania sa všeobecných súdov s jeho sťažnostnými námietkami, ústavný súd akcentuje, že väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020).

14. Obsahom základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy je ustanovenie, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňajú ustanovenia dohovoru, konkrétne čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní. Podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 5 ods. 3 dohovoru sa pri obmedzení osobnej slobody jednotlivca musia konať súdy okrem existencie dôvodného podozrenia a existencie konkrétneho väzobného dôvodu, ktorý je relevantný a dostatočný, presvedčiť aj o tom, že v trestnej veci sa postupuje s „osobitnou starostlivosťou“ (rozsudok vo veci Buzadji proti Moldavskej republike z 5. 7. 2016, sťažnosť č. 23755/07, bod 87 a tam citovaná judikatúra).

15. V prípade dlhšie trvajúcej väzby musia byť pre jej ďalšie trvanie splnené štyri podmienky. Musí existovať po formálnej stránke uznesenie o vznesení obvinenia. Po materiálnej stránke sa vyžaduje existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, za ktorý je vznesené obvinenie, s tým, že tento skutok musí napĺňať znaky niektorého trestného činu. Ďalej musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1, resp. 3 Trestného poriadku. Napokon musí byť splnená

podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní, resp. súd vo veci samej postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (m. m. II. ÚS 200/2019, č. 20/2019 ZNaU).

16. Kasačnú intervenciu ústavného súdu by mohli vyprovokovať také prípadné rozhodnutia a postupy všeobecných súdov v rámci rozhodovania o väzbe, ktoré by v určitom štádiu trestného konania predstavovali zjavný omyl či exces pri posudzovaní formálnych a materiálnych podmienok väzby, prípadne by boli iným evidentným popretím samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 299/2022). V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti a na ten účel sa oboznámil so znením napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu (vrátane postupov, ktoré predchádzali ich vydaniu, pozn.), ktoré tvoria z hľadiska predmetu konania jeden celok.

Dôvodné podozrenie

17. Sťažovateľ namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v otázke splnenia materiálnej podmienky väzobného trestného stíhania, ktorou je existencia dôvodného podozrenia, že obvinená osoba spáchala trestný čin. Predmetný predpoklad je podmienkou *sine qua non* regulárnosti vzatia a držania vo väzbe. Aby bolo možné obvineného vziať do väzby, musí okrem formálnych náležitostí totiž existovať aj tzv. dvojité materiálne predpoklad vzatia do väzby, a to dôvodnosť obvinenia a dôvodnosť väzby. Súd rozhodujúci o väzbe je povinný dôsledne sa zaoberať otázkou dôvodnosti vzneseného obvinenia, a to vrátane preskúmania vzneseného obvinenia zo spáchania skutku obvineným podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty. Súd rozhodujúci o väzbe je povinný vysporiadať sa s otázkou, či zadokumentované dôkazy racionálne odôvodňujú kvalifikáciu skutku (m. m. III. ÚS 29/2015). Sudca *inter alia* skúma, či má spisbou a prípadnými pred súdom tvrdenými skutočnosťami minimálne pri dostatočne rozumnej miere pravdepodobnosti bez zjavných omylov a nesprávností osvedčenú skutočnosť, že existujú dôvody na podozrenie, že stíhaný skutok spáchal obvinený (m. m. I. ÚS 184/2023, ZNaU č. 16/2023; v okolnostiach predmetnej veci išlo o sudcu pre prípravné konanie, pričom predmetné závery sú podľa ústavného súdu primerane aplikovateľné aj na štádium konania pred súdom po podaní obžaloby, pozn.).

18. Existencia dôvodného podozrenia predpokladá danosť skutočnosti a informácií, ktorými možno nezávislého a objektívneho pozorovateľa presvedčiť o tom, že dotyčná osoba sa mohla dopustiť trestného činu. Skutočnosti zakladajúce podozrenie však nemusia byť na úrovni dôkazov potrebných k odôvodneniu odsúdenia alebo k podaniu obžaloby (Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05; Labita proti Taliansku zo 6. 4. 2000, č. 26772/95; Erdagöz proti Turecku z 22. 10. 1997). Ústavný súd dopĺňa, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, resp. nevine obvineného.

19. V danej veci sa trestné konanie nachádza v štádiu po podaní obžaloby a aktuálne aj po (v poradí druhom) rozhodnutí prvostupňového súdu vo veci samej. Krajský súd skonštatoval, že dosiaľ zabezpečené dôkazy nasvedčujú dôvodnosti trestného stíhania. Dospel k záveru, že od svojho posledného rozhodnutia zo 7. marca 2024 (v otázke sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, pozn.) nedošlo k zásadnej zmene v dôkaznej situácii v prospech obžalovaného v otázke dôvodnosti podozrenia zo spáchania predmetnej trestnej činnosti. Aj v tomto štádiu trestného konania je tak podľa jeho názoru dôvodnosť trestného stíhania opodstatnená v miere

zodpovedajúcej vyššiemu stupňu pravdepodobnosti, a to na podklade dosiaľ vo veci vykonaných dôkazov (najmä výpoveď poškodenej [REDAKOVANÉ], ktorá podrobne popisala priebeh skutku, pre ktorý je sťažovateľ trestne stíhaný, podporená aj svedeckou výpoveďou [REDAKOVANÉ], a tiež priamo či nepriamo výpoveďou svedkov [REDAKOVANÉ] staršieho, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako aj ďalšími dosiaľ zabezpečenými najmä listinnými dôkazmi, z ktorých krajský súd akcentoval závery znaleckého dokazovania; s. 4 napadnutého uznesenia, pozn.). Krajský súd sa pritom v celom rozsahu stotožnil s napadnutým uznesením okresného súdu, na ktorého odôvodnenie v podrobnostiach poukázal. Nad rámec už uvedeného ústavný súd poukazuje aj na časť odôvodnenia prvostupňového súdu k otázke dôvodného podozrenia, v ktorom okresný súd poukázal na to, že po zhodnotení výsledkov dokazovania vrátane dôkazov, ktoré boli vykonané po zrušení odsudzujúceho rozsudku okresného súdu v odvolacom konaní (pozri bod 5 tohto uznesenia, pozn.), opätovne rozhodol vo veci odsudzujúcim rozsudkom (na hlavnom pojednávaní 29. mája 2024). Sťažovateľa ním uznal za vinného zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 3 písm. a) a d) Trestného zákona na rovnakom skutkovom základe ako v prvom, už zrušenom rozsudku č. k. 4T/87/2022-1525 z 18. októbra 2023.

20. Ústavný súd upriamuje pozornosť na dôvodové línie v napadnutom uznesení krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu, ktorých závery neindikujú existenciu zjavných omylov alebo vybočení, v dôsledku čoho by popierali namietané práva sťažovateľa. Zároveň nie je úlohou ústavného súdu v danom štádiu trestného konania posudzovať mieru podozrenia sťažovateľa zo spáchania žalovaného trestného činu z pohľadu opodstatnenosti väzby. Pokiaľ by ústavný súd predbežné hodnotenie dôkazov vykonal, atrahoval by si právomoc všeobecných súdov, ktorá mu z hľadiska subsidiarity neprislúcha (m. m. III. ÚS 518/2021, III. ÚS 523/2021). Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je významné, či krajský súd logicky a presvedčivo odôvodnil predpoklady dôvodnosti podozrenia (m. m. napr. III. ÚS 518/2021, III. ÚS 523/2021), čo je v sťažovateľovej veci naplnené a v nadväznosti na čo ústavný súd nemohol priznať ústavnoprávnu relevanciu sťažnostnej argumentácii v tejto jej časti.

Dôvody väzby

21. Sťažovateľ namieta nedostatočné vysporiadanie sa krajského súdu aj s otázkou existencie a trvania väzobných dôvodov, ktoré podľa neho všeobecné súdy založili, po uplynutí dvoch rokov od jeho vzatia do väzby, len na jeho trestnej minulosti a závažnosti trestnej činnosti, pre ktorú je trestne stíhaný, čo nie je postačujúce pre ďalšie trvanie väzby. Podľa jeho názoru vo veci neexistujú dôkazy, ktoré by bez dôvodných pochybností preukazovali posilňovanie dôkaznej situácie proti nemu. Namieta neprípustný odkaz všeobecných súdov na predchádzajúce rozhodnutia.

22. Vo všeobecnosti je možné vysloviť, že posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obtiažnou a subtílnou a všeobecné súdy musia striktne vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci musia (mali by) svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predlžovanie je opatrením nevyhnutným

pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali byť vyvedené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah ústavný súd zasahuje spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná (m. m. I. ÚS 348/2016).

23. Keďže v prípade väzby ide o najzávažnejší zásah do osobnej slobody a do práv obvineného, ústavný súd sa zaoberal tým, či krajský súd osobitne posudzoval existenciu väzobných dôvodov aj v tomto štádiu dotknutého trestného stíhania sťažovateľa. Dôvody väzby krajský súd skutočne v zásade odôvodnil na základe závažnosti trestnej činnosti a na podklade sťažovateľovej trestnej minulosti. Na tomto mieste však treba opätovne poukázať na odôvodnenie prvostupňového súdu (ktoré tvorí s rozhodnutím súdu prvého stupňa jeden celok), ktorý viac v konkrétnosti rozvinul a pomenoval dôvody ďalšieho trvania väzobného trestného stíhania podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Počnúc poukazom na to, že trestnej činnosti sa mal sťažovateľ dopúšťať na blízkych osobách, s ktorými žil v spoločnej domácnosti, pre ktoré predstavuje (na podklade vykonaných dôkazov) vážne ohrozenie ich psychického a eventuálne aj fyzického zdravia; cez sklony k agresívnemu správaniu (vzhľadom na trestné činy spáchané v minulosti – lúpež s použitím strelnej zbrane, pozn.); cez poukaz na vysoko agresívne správanie v prípade abstinenčných príznakov z dôvodu užívania drog, resp. alkoholu; vydané neodkladné opatrenie spočívajúce v zákaze priblíženia sa k dotknutým osobám a v zákaze ich kontaktovania a jeho následného nerešpektovania až po závery znaleckého posudku týkajúceho sa osobnosti sťažovateľa a ďalšiu trestnú minulosť, pre ktorú už bol odsúdený (trestný čin poškodzovania cudzej veci, porušovania domovej slobody, krádeže, sexuálneho zneužívania, ohrozenia pod vplyvom návykovej látky), vrátane niekoľkonásobného spáchania priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a občianskemu spolunažívaniu. Všetky pomenované skutočnosti vo svojom súhrne vytvárajú tzv. objektívnu konšteláciu, ktorá skrz druh, charakter, rozsah a závažnosť trestnej činnosti, osobu obvineného či okolnosti stíhaného trestného činu môžu dotvárať konkrétne okolnosti spôsobilé vyvolať obavu z možného pokračovania v trestnej činnosti (napr. I. ÚS 459/2021, III. ÚS 227/2020, IV. ÚS 384/2021).

24. V kontexte popísaných skutočností ústavný súd pripomína, že jeho úlohou nie je samostatne posúdiť existenciu väzobných dôvodov sťažovateľa v pozícii inštančne nadriadeného súdu a porovnať svoje zistenia so závermi všeobecných súdov, ale presvedčiť sa, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu dáva dostatočný základ na väzobné stíhanie sťažovateľa, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu a aj na všetky sťažovateľom prezentované relevantné námietky (m. m. I. ÚS 299/2022). V kontexte prezentovaných východísk ústavný súd vyhodnotil napadnuté uznesenie ako také, z ktorého je možné s porozumením vydedukovať podstatu, a teda vysvetlenie dôvodov sťažovateľovho ďalšieho väzobného trestného stíhania. Ústavný súd považuje za potrebné v okolnostiach sťažovateľovej veci konštatovať, že zodpovedanie otázok, ktoré sú či už objektívne, alebo subjektívne, z pohľadu strany sporu pre rozhodnutie súdu podstatné, si nie je možné predstavovať ako prísne formalizovanú či mechanickú činnosť (na každú jednu konkrétnu otázku je presne k nej priraditeľná konkrétna

odpoveď); odôvodnenie rozhodnutia súdu nemá pripomínať dotazníkový formulár a je potrebné posudzovať ho komplexne. Vzhľadom na spôsob sťažovateľovej ústavnoprávnej argumentácie ústavný súd nenašiel dôvod prisvedčiť jeho tvrdeniam, a to aj na podklade základného koncepčného zmyslu väzby, ktorá má byť v trestnom konaní vždy výnimkou z pravidla v snahe dosiahnuť účel trestného konania vyjadrený v § 1 Trestného poriadku. Hoci pri rozhodovaní o dôvodnosti trvania väzby v neskorších štádiách trestného konania je potrebné, aby pristúpili ďalšie skutočnosti, ktoré umocňujú trvanie väzby, ktorá môže trvať len nevyhnutný čas, ústavný súd dokázal v napadnutom rozhodnutí tieto skutočnosti čítaním textu s porozumením riadne identifikovať. V danom prípade nejde o všeobecné okolnosti stereotypného charakteru bez väzby na vec sťažovateľa, pričom je treba dodať, že zákon nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení dôvodu tzv. pokračovacej väzby. Závery krajského súdu preto ústavný súd nepovažuje za neodôvodnené a z tohto dôvodu nemá zo svojej pozície dôvod do nich vstupovať. Na podklade uvedených skutočností nie je možné prisvedčiť ani sťažovateľovej argumentácii o tom, akým spôsobom sa skúmalo, či záujmy štátu v tomto prípade prevyšujú právo na osobnú slobodu jednotlivca. Pre komplexnosť ústavný súd považuje za potrebné doplniť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamietal spôsob vysporiadania sa všeobecných súdov s eventuálnymi zákonnými náhradami väzby.

25. Sťažovateľ argumentuje, že okresný súd a krajský súd nevykonali žiadny prieskum vyplývajúci z § 2 ods. 6 a § 76 ods. 1 Trestného poriadku, pretože iba odkázali na skoršie rozhodnutia. Ústavný súd uvádza, že nenašiel príčinnú súvislosť medzi označenými zákonnými ustanoveniami a k nim prislúchajúcou sťažovateľovou argumentáciou. Pokiaľ aj sťažovateľ namieta odkaz krajského súdu na napadnuté uznesenie okresného súdu, ústavný súd pripomína svoje judikatúrne východiská, v zmysle ktorých opakovanie skutočností, ktoré podľa všeobecného súdu odôvodňujú dôvod väzby v predošlých rozhodnutiach, neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii (porov. I. ÚS 384/2019, č. 49/2019 ZNaU). Aj zo záverov rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pokiaľ by existovali rovnaké, teda relevantné a v predchádzajúcom konaní dostatočne vysvetlené dôvody na ponechanie obvineného vo väzbe a tieto pretrvávali po celú dobu trestného stíhania, pričom zákonnosť väzby by už bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania, nebolo by za takýchto okolností možné súdu vytýkať, že tieto dôvody v odôvodnení svojho rozhodnutia opakoval (napr. rozsudok ESĽP z 28. 10. 2010 vo veci Knebl proti Českej republike, sťažnosť č. 20157/05).

26. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru:

27. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy v súvislosti s rozhodovaním a rozhodnutím konajúceho súdu o jeho osobnej slobode, poukazujúc na svoju konštantnú judikatúru, uvádza, že vo veciach, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv v trestnom konaní, sa uplatňuje vzťah špeciálneho a všeobecného, pokiaľ ide o vzťah medzi jednotlivými čiastkovými právami tvoriacimi súčasť základného práva na súdnu

ochranu garantovaného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a ustanoveniami čl. 17 ústavy, ktorý garantuje osobnú slobodu. Z uvedeného vyplýva, že čl. 46 a čl. 50 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, je v trestných veciach v zásade aplikovateľný len na rozhodovanie o oprávnenosti trestného obvinenia vzneseného voči konkrétnej osobe, t. j. na konanie a rozhodovanie vo veci samej, kým na rozhodovanie vo väzobných veciach je aplikovaná špeciálna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy. Je to tak z dôvodu, že označený článok ústavy zahŕňa všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto sa na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikujú špeciálne ustanovenia o osobnej slobode vyplývajúce z čl. 17 ústavy, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46, resp. čl. 50 ústavy a naň nadväzujúce ďalšie články siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (vrátane sťažovateľmi označeného čl. 48 ods. 2 ústavy vo vzťahu k rýchlosti rozhodovania o väzbe) garantujúce právo na súdnu ochranu (m. m. I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, I. ÚS 95/2021).

28. Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd pripomína, že označené ustanovenie je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach opäť aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05).

29. Sťažovateľ teda namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu v súvislosti s rozhodovaním o trvaní jeho väzby, na ktorú sa ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. V nadväznosti na uvedené ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. Obdobne ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Poukazuje na judikatúru ESĽP, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie ESĽP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESĽP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131), čo sa v danom prípade nestalo. Z citovanej judikatúry ESĽP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (obdobne napr. III. ÚS 177/2020).

31. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 6 ods. 2 a čl. 14 dohovoru, ústavný súd, čo sa článkov týka, konštatuje absenciu akejkoľvek ústavnoprávnej argumentácie. Ústavná sťažnosť sťažovateľa v uvedených častiach teda neobsahuje kvalifikované odôvodnenie. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej

sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (m. m. IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

32. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu